

Vec C-625/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

12. október 2023

Vnútroštátny súd:

Corte suprema di cassazione

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. júl 2023

Navrhovateľka:

Società agricola Circe di OL società semplice

Oporcovia:

ST ako fyzická osoba a ako vlastník podniku Agricola Case Rosse di ST

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

Predmet konania vo veci samej

Kasačný opravný prostriedok, ktorý na Corte di Cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) podala „società agricola“ (poľnohospodárska spoločnosť) „Circe“, a to proti rozsudku, ktorým Corte d'appello di Roma (Odvolací súd Rím, Taliansko) potvrdil pridelenie niektorých príspevkov vyplácaných v rámci SPP (spoločná poľnohospodárska politika), ktoré predtým predbežne získala spoločnosť Circe, v prospech podniku „Agricola Case Rosse di ST“, a to na základe širokého výkladu pojmu „rozdelenie“ uvedeného v článku 33 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1782/2003.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka predovšetkým prípustnosti natoľko širokého výkladu pojmu „rozdelenie“, uvedeného v článku 33 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003 a v článku 15 nariadenia č. 795/2004, ktorý by okrem osobitého inštitútu „rozdelenia“ podľa práva obchodných spoločností zahŕňal každý zmluvný právny úkon vedúci k prideleniu poľnohospodárskej plochy, pôvodne obhospodarovanej konkrétnou spoločnosťou, dvom rôznym poľnohospodárom.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa ďalej týka otázky, či v prípade, ak sa má rozsah pôsobnosti pojmu „rozdelenie“ obmedzovať len na osobitný inštitút práva obchodných spoločností, sú alebo nie sú v súlade s právom Európskej únie na účely konečného pridelovania príspevkov SPP relevantné iné právne skutočnosti, ktoré vedú k zníženiu pôvodne obhospodarovanej plochy, a čas, kedy k tomuto zníženiu došlo.

Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa pojem „rozdelenie“ uvedený v článku 33 ods. 3 nariadenia (ES) 1782/2003 a v článku 15 nariadenia (ES) 795/2004 vykladať s odkazom na inštitút práva obchodných spoločností, čiže predpokladá skutočnosť spôsobujúcu korporátnu zmenu vedúcu k rozdeleniu pôvodného majetku a súboru plôch obhospodarovaných jedinou spoločnosťou do dvoch samostatných aktív patriacich rôznym právnym subjektom, alebo možno uvedený pojem vykladať extenzívne, čiže uplatniť ho na každý zmluvný právny úkon, ktorého konečným výsledkom je pridelenie pôvodného majetku a súboru plôch obhospodarovaných pôvodnou „poľnohospodárskou“ spoločnosťou dvom rôznym osobám, a to aj prostredníctvom prevodu podielov a predaja pozemkov?

2. Je podľa správneho výkladu, ktorý treba pripísať súboru ustanovení nariadenia 1782/2003 (články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44) na účely konečného pridelovania príspevkov SPP pri prvom uplatnení jednotnej platby významné zníženie obhospodarovanej plochy a hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, ku ktorému došlo v priebehu roku 2002 po podaní žiadosti „poľnohospodárom“ a predbežnom pridelení podpory, pokiaľ sa tak stalo v dôsledku zmluvných úkonov týkajúcich sa prevodu časti dotknutých pozemkov ešte v roku 2002 a toto zníženie možno vykonať aj z úradnej povinnosti pri konečnom pridelení?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Nariadenie Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, najmä článok 33 ods. 3 a tiež články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46

Nariadenie Komisie (ES) č. 795/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú predpisy na vykonávanie schémy jednotných platieb ustanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, ktorým sa ustanovujú spoločné predpisy pre schémy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a určité podporné schémy pre poľnohospodárov, najmä článok 15

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Pred zmluvnými úkonmi uvedenými v nasledujúcom bode 2 podala poľnohospodárska spoločnosť Circe (ďalej len „Circe“), ktorú v danom čase vlastnili dvaja bratia OL a ST, žiadosť o pridelenie príspevkov SPP, na základe ktorej sa jej v závislosti od plochy, ktorú obhospodarovala, predbežne pridelilo 130 príspevkov SPP.
- 2 Po tomto dočasnom pridelení sa Circe stala predmetom radu navzájom súvisiacich zmluvných úkonov. Konkrétne, zmluvou z 1. augusta 2002 ST a jeho manželka TZ previedli ich 50 % podiel na základnom imaní spoločnosti Circe pánovi OL a jeho manželke MU, pričom Circe následne zmenila názov na poľnohospodársku spoločnosť „Circe di OL“. Okrem toho inou zmluvou z 1. augusta 2002 MU previedla na ST niekoľko pozemkov v jej vlastníctve nachádzajúcich sa v meste Sezze, pričom v dôsledku tohto predaja prišla Circe o časť pôdy, vďaka ktorej získala na základe obhospodarovanej plochy predbežný podiel 130 príspevkov SPP.

- 3 V dôsledku vyššie uvedených zmluvných úkonov sa spoločnosti Circe v konečnom dôsledku prideleno len 71 príspevkov SPP namiesto 130 predbežne pridelených príspevkov.
- 4 Dňa 5. júna 2006 podala Circe žalobu na Tribunale di Roma (Súd v Ríme, Taliansko) proti Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA, Poľnohospodárska platobná agentúra, Taliansko), pánovi ST a jeho podniku „Agricola Case Rosse di ST“ (ďalej len „Case Rosse“), pričom navrhla najmä určiť jej nárok na vyplatenie 130 príspevkov SPP v podobe, ako vyplývali z predbežného pridelenia. Rozsudkom z 27. júna 2011 Tribunale di Roma (Súd v Ríme) žalobu spoločnosti Circe zamietol.
- 5 O danej otázke následne v druhom stupni rozhodol Corte d'appello di Roma (Odvolací súd v Ríme, Taliansko) rozsudkom č. 2632/2017 z 21. apríla 2017. Odvolací súd priznal v prospech podniku Case Rosse pomernú časť príspevkov predbežne pridelených spoločnosti Circe, a to s odôvodnením, že vyššie uvedené pozemky nachádzajúce sa v meste Sezze neobhospodarovala viac Circe, ale od septembra 2002 pán ST a jeho podnik Case Rosse. Základom rozhodnutia odvolacieho súdu bol mimoriadne široký výklad článku 33 posledného odseku nariadenia č. 1782/2003 a v ňom uvedeného pojmu „rozdelenie“, v rámci ktorého usúdil, že uvedený pojem za vzťahuje na všetky situácie, keď jedného poľnohospodára nahrádza iný poľnohospodár, pretože príspevky SPP súvisia s obhospodarovanou pôdou.
- 6 Návrhom č. 18175/2017 podala Circe proti vyššie uvedenému rozsudku Corte d'appello di Roma (Odvolací súd v Ríme) kasačný opravný prostriedok.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Vo svojom kasačnom opravnom prostriedku Circe namieta najmä porušenie článku 15 nariadenia č. 795/2004, ako aj článku 2 písm. a) a článkov 33, 38, 45 a 46 nariadenia č. 1782/2003 a tiež rozpor s ministerskými dekrétmi, ktorými Talianska republika prijala podmienky uplatňovania príslušnej právnej úpravy Únie.
- 8 Na jednej strane, AGEA podľa názoru navrhovateľky rozhodla o konečnom pridelení príspevkov SPP nezákonne na základe predpokladu, že došlo k rozdeleniu spoločnosti Circe, hoci takéto rozdelenie sa nepreukázalo a v skutočnosti nenastalo, keďže v danej veci sa realizoval len prevod podielu na základnom imaní.
- 9 Európske pravidlá totiž vymedzujú rozdelenie výhradne s odkazom na situácie, keď z jedného pôvodného poľnohospodára vznikajú dvaja noví poľnohospodári, zatiaľ čo prevod pozemku nie je relevantný.
- 10 Na druhej strane zastáva navrhovateľka názor, že na účely konečného pridelenia príspevkov SPP nie je významné zníženie spoločnosťou obhospodarovanej

plochy, ku ktorému došlo v referenčnom období, čiže v prejednávanej veci v období rokov 2000 až 2002. V tejto súvislosti Circe uvádza, že príspevky SPP môžu byť za určitých podmienok nezávislé od pôdy a možno ich previesť za odplatu.

- 11 Naproti tomu, pán ST a podnik Case Rosse zastávajú stanovisko, že AGEA bola aj z úradnej moci povinná upraviť predbežné pridelenie príspevkov SPP na základe skutočne obhospodarovanej plochy a hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 12 Corte di Cassazione (Najvyšší kasačný súd) zastáva názor, že na účely rozhodnutia v prejednávanej veci je potrebný predovšetkým výklad článku 15 nariadenia č. 795/2004 a článku 33 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003, a to s osobitným odkazom na pojem „rozdelenie“ poľnohospodárskej spoločnosti a, v druhom rade, článku 2 písm. a) a článkov 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46 nariadenia č. 1782/2003.
- 13 Presnejšie, výklad článku 33 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003 a článku 15 nariadenia č. 795/2004 je významný na účely prvej prejudiciálnej otázky.
- 14 V článku 33 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1782/2003 sa najmä uvádza, že poľnohospodári, ktorí spravujú poľnohospodárske podniky po rozdelení, majú pomerný prístup k režimu jednotnej platby za rovnakých podmienok ako poľnohospodár, ktorý spravoval pôvodný poľnohospodársky podnik. V článku 15 nariadenia č. 795/2004 sa najmä stanovuje, že účely druhého pododseku článku 33 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1782/2003 „rozdelenie“ znamená rozdelenie jedného poľnohospodára aspoň na dva samostatné poľnohospodárske subjekty, z ktorých aspoň nad jedným si z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík ponecháva kontrolu aspoň jedna z právnických alebo fyzických osôb, ktoré pôvodne hospodárstvo riadil, alebo rozdelenie jedného poľnohospodára na aspoň jeden samostatný poľnohospodársky subjekt, pričom kontrolu z hľadiska riadenia, zisku a finančných rizík nad tým druhým si ponechá poľnohospodár, ktorý pôvodne hospodárstvo riadil. V rovnakom článku 15 nariadenia č. 795/2004 sa tiež uvádza, že počet a hodnota nárokov na platbu sa určí na základe príslušnej čiastky a počtu hektárov, ktoré sa vzťahujú na prevádzané produkčné jednotky pôvodného hospodárstva.
- 15 So zreteľom na uvedené ustanovenia je potrebné objasniť, či je správny výklad článku 33 nariadenia č. 2003/1782 vecne príslušného súdu, ktorý je široký a odporuje doslovnému zneniu predmetného ustanovenia, t. j. výklad, podľa ktorého sa v ňom uvedený pojem „rozdelenie“ nevzťahuje len na osobitný inštitút práva obchodných spoločností, ale zahŕňa všetky situácie, keď jeden poľnohospodár nahrádza iného poľnohospodára, čiže významná je každá zmena plochy, ktorú pôvodne obhospodarovala konkrétna spoločnosť.

- 16 Corte di Cassazione (Najvyšší kasačný súd) zastáva názor, že pojem „rozdelenie“, ktorý je odborným pojmom práva obchodných spoločností, používaný s odkazom na korporátne javy v rôznych právnych aktoch Únie, je možné vykladať široko vzhľadom na elasticitu, ktorou sa vyznačuje nariadenie č. 1782/2003, pokiaľ ide o právne formy vykonávania poľnohospodárskej činnosti. Takýto výklad, ktorý výrazne rozširuje odborný a právny význam bežne pripisovaný pojmu rozdelenie, si však vyžaduje potvrdenie Súdnyh dvorom. Prejednávaná vec totiž nepredstavuje ani *acte clair* vylučujúci povinnosť podať návrh na začatie prejudiciálneho konania v prípade neexistencie dôvodných pochybností o význame ustanovenia, ktoré sa má uplatniť, ani *acte éclairé*, ktorý danú povinnosť vylučuje, ak predmetná právna úprava Únie už bola predmetom výkladu súdmi Únie.
- 17 Výklad článku 2 písm. a) a článkov 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43, 44, 45 a 46 nariadenia č. 1782/2003 je na druhej strane relevantný na účely druhej prejudiciálnej otázky. Vnútroštátny súd zastáva názor, že v prípade, že odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku má byť v zmysle obmedzenia rozsahu pôsobnosti pojmu „rozdelenie“ na osobitný inštitút práva obchodných spoločností, je potrebné určiť, či a v akom rozsahu je na účely konečného pridelenia príspevkov SPP poľnohospodárskemu podniku pri prvom uplatnení jednotnej platby relevantné zníženie obhospodarovanej pôdy v zmysle hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, ku ktorému došlo po podaní žiadosti a predbežnom pridelení príspevkov SPP, v každom prípade ešte v roku 2002 a pred konečným pridelením.
- 18 Corte di Cassazione (Kasačný súd) predovšetkým poznamenáva, že články 34, 43 a 44 nariadenia č. 1782/2003 podľa všetkého spájajú príspevky SPP s obhospodarovanou plochou, pretože každý nárok na podporu sa viaže na „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“, t. j. na hektár akejkoľvek poľnohospodárskej plochy podniku, s výnimkou plôch určených na pestovanie lesných plodín alebo na iné ako poľnohospodárske účely.
- 19 Vnútroštátny súd ďalej zdôrazňuje, že v prejednávanej veci došlo k zníženiu pôvodne obhospodarovanej plochy počas referenčného obdobia určeného v článku 38 nariadenia č. 1782/2003, čiže v období rokov 2000 až 2002, hoci aj po podaní žiadosti o podporu spoločnosťou Circe. Prípadná irelevantnosť zníženia obhospodarovanej plochy, ku ktorému došlo počas referenčného obdobia, je však podľa všetkého v rozpore najmä s článkami 23 a 24 nariadenia č. 1782/2003. V týchto ustanoveniach sa totiž výslovne stanovuje, že členské štáty sú povinné vykonávať administratívne kontroly žiadostí o podporu, a pritom najmä overujú plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, s tým, že ak zistia, že poľnohospodár nespĺňa podmienky pre poskytnutie podpory, platba sa zníži alebo zruší.
- 20 Corte di Cassazione (Kasačný súd) napokon konštatuje, že skutočnosť, že príspevky SPP môžu byť za určitých podmienok v obehu a možno s nimi obchodovať, vôbec neznamená, že ich pôvodné pridelenie netreba upravovať a že nemá vychádzať z dostupnosti určitej rozlohy obhospodarovanej pôdy.

- 21 Podľa názoru vnútroštátneho súdu je preto možné dospieť k záveru, že podpora sa má v súlade s článkom 36 nariadenia č. 1782/2003 vyplácať za platobné nároky stanovené v kapitole 3 tohto nariadenia, sprevádzané rovnakým počtom hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré sa stanovujú v článku 44 ods. 2 nariadenia.

PRACOVNÝ DOKUMENT